Pentru originea lui rână

Materialul ce se adună pentru Atlasul Linguistic al României va lămuri sfera semantică şi originea multor cuvinte des discutate şi va dărâma, de sigur, multe credinţe ridicate la valoarea unor principii în filologia noastră

Originei căv. *rână*, după informaţia culeasă la Pui (j Hunedoara), e unul din numeroasele cazuri

Împrejurările în care s'a notat acest cuvânt sânt următoarele Urmam chestionarea indirectă în mod normal cu subiectul Vasile Socaci, de 52 de ani Chestiunea 105 din chestionarul mieu urmăreşte cuvântul *muşchi* la corpul omenesc Subiectul îmi spune că ei zic numai ,,cárnĕ pe trup'', *múşĕ* zic numai atunci când au ,,**durére la rân**'' Atras de o nouă formă a cuv *rână*, necunoscută până acum, am cerut subiectului să-mi precizeze ce se înţelege prin acest cuvânt. Mi-a spus că rîń sânt ,,la încheietura de supt rinichi de unde se s u c e trupul dela picioare''. Urmând mai departe chestionarea, la întrebarea 192 (răruncheˌ răruncheˌ) mi s'a răspuns, în graiul local . *rărúnt'ĕ*, pl *rărúnţ*.

S Puşcariu, în ZrPh XXVIII 685—67 a explicat cuvântul din **rena* (< lat ren), iar G Giuglea (în DR III, pp 562 — 567) dintr'un reconstruit *o l e n a, plecând dela ideia de ,,a sta într'un cot'', ,,într'o parte'' Discutând această din urmă părere, S. Puşcariu (în DR III, pp. 778—780) ne spune ,,nu prea văd cum s'ar putea clarifica vreodată, această chestiune, dacă cuvântul *rână* nu-l vom găsi şi în altă expresie'' (p. 778)

În înţelesul găsit în comuna Pui, *rân* corespunde latinescului *renes* şi dovedeşte că, după *r* iniţial şi un *ē* poate trece în *ă* (cf. discuţia între Giuglea şi Puşcariu în privinţa aceasta în DR III, 778—780). Rămâne de cercetat dacă în expresia *a sta 'ntr'o rână* avem sau nu a face cu un singular nou al cuvântului *rân* În caz afirmativ, s'ar confirma etimologia lui Puşcariu, fără însă a fi nevoiţi să construim pe teren latin vulgar un neutru plural **rena* devenit femenin singular

S POP

BDD-A14799 © 1929-1930 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:21:36 UTC)